

რობორ ბადავარჩინოთ ივალი!

„მე არ ვიცი, ვინ იყო პაპაჩემი, მაგრამ მე მაშფოთებს ის, თუ ვინ იქნება მისი შვილიშვილი.“
აბრამ ლინკოლნი

ელგუჯა მარლია

ჟურნალისტი, საზოგადოებასთან ურთიერთობის სააგენტო „პროფილის“ დამფუძნებელი

ნეა ნაკსულოძე

ეს წერილი 2004 წლის თებერვალში დაიწერა და მისი შემოკლებული ვარიანტი მაშინდელ „დილის გაზეთში“ დაიბეჭდა ჯიდეც. ვფიქრობთ, ჟურნალისტის ნააზრევს აქტუალობა დღესაც არ დაუკარგავს, მითუმეტეს, დღევანდელი გადასახედიდან ნათლად ჩანს, რას ველოდით და რა მივიღეთ!

ამ წერილის დაწერა იმ იმედმა განაპირობა, რომელიც ბოლო დროს, საბედნიეროდ, საზოგადოებაში გაჩნდა. ბრძენ ესქილეს თუ დავესესხებით, „ხალხის აზრი-დიდი ძალაა“ და ამ შემთხვევაშიც, როცა იმედზე მოგახსენებთ, იმთავითვე ხალხის აზრს ვითვალისწინებ... მჯერა, ეს არ იქნება ის იმედი, რაზეც ჭაბუა ამირეჯიბი „დათა თუთაშხიაში“ ერთგან აღნიშნავს: „იმედი სადაა და შენ უნდა გამოიგონო ხალხის იმედი“... ანუ საუბარია „ზებოს იმედზე“... გახსოვთ, ალბათ, ჯუჯა ზებო, ჭაში რომ ზის გატრუნული და „მამა-მარჩენალის“ წყა-

ლობის მომლოდინე იმედით საზრდოობს...

ახალი ხელისუფლების იმიჯი არის იმედის იმიჯი. ამომრჩეველმა მომავლის იმედი აირჩია...(თუმცა, 97% გარკვეულ უხერხულობას და საშიშროებასაც ქმნის. კონკურენტული გარემოს შექმნა კი განვითარების აუცილებელი პირობაა...) თუმცა, ქვეყნის პრეზიდენტმა არც ის უნდა დაივიწყოს, რომ ჰიტლერი და მუსოლინიც ხელისუფლებაში იმედის იმიჯით მოვიდნენ...

ფრანგი **ჟაკ სეგალა**, მასშტაბური და დიდი სარეკლამო კამპანიების, მათ შორის პოლიტიკური

რეკლამის ცნობილი პრაქტიკოსი, თავისი პრინციპებიდან გამომდინარე, ამ აზრის ერთგულია: „არ უნდა დავივიწყოთ იმის შესახებ, რომ რამდენიმე ათეული წლის წინ ერთმანეთს შეხვდნენ საშუალო ნიჭის მოყვარული მხატვარი და გენიალური სარეკლამო აგენტი. მათ ერთად ლამის კატასტროფამდე მიიყვანეს მთელი მსოფლიო. პირველი ჰიტლერი იყო, მეორე კი – ჰებელსი“...

ფაქტია, რომ ზვიად გამსახურდიას წინააღმდეგ განხორციელებული პუტჩის შემდეგ, მოსახლეობა ექსპრეზიდენტ შევარდნაძეს ერთგვარი იმედით შეხვდა. მისი იმიჯიც იმედს უკავშირდებოდა. ერთი პერიოდი ის შეუცვლელიც კი ჩანდა, ყოველ შემთხვევაში, ხალხს ასე ეგონა. მაშინ ხალხის მოტყუება და დაყოლიება შედარებით ადვილი იყო... რაშიც მასმედიის წვლილი განუზომლად დიდი გახლდათ. მარტივად რომ ვთქვათ, როცა არ არის ინფორმაცია, ბუნებრივია, არ არის რეაქციაც... ერთხელ აშშ-ის პრეზიდენტმა, რიჩარდ ნიქსონმა ეროვნული უშიშროების საბჭოში საბიუჯეტო გასაჯლებთან დაკავშირებით განაცხადა, რომ ინფორმაციისა და პროპაგანდის კუთხით ჩადებული ერთი დოლარი ხშირად უფრო მნიშვნელოვანი შედეგის

დეკემბერი - 2008

მომცემია, ვიდრე ათი დოლარი-შეიარაღების ახალი სისტემების შესაქმნელად ჩადებული...

დიდ ბრტანეთში ასეთი PR აქსიომა მუსირებს: **მთავრობა უნდა მუშაობდეს წარმატებით, იმდენად ეფექტურად, რომ ყველა მოქალაქე საბოლოოდ უნდა დარწმუნდეს მთავრობის საქმიანობის ეფექტურობაში.**

იმედის იმიჯით საკმაოდ ბევრი მთავრობა და ხელისუფალი მოვიდა ამა თუ იმ ქვეყნის სათავეში. თუმცა, ძალიან ცოტამ შეინარჩუნა ბოლომდე ეს იმიჯი. თუ რატომ, ეს უკვე ცალკე მსჯელობის საგანია.

რაც შეეხება მასმედიას, პრეზიდენტ ნიქსონის სიტყვები ხშირ შემთხვევაში საფუძვლიანი გახლავთ. ამჯერად, ორ საგულისხმო და კლასიკურ მაგალითს შევასხენებ მკითხველს, საიდანაც დასკვნები თავად გააკეთოს:

ფაქტი პირველი: XX საუკუნის 20-იან წლებში მინესოტას შტატის სენატორი ვინმე **მაგნუს ჯონსონი** ჟურნალისტებისთვის განკუთვნილ ლოჟაში შევარდა და პრესის წარმომადგენლებს ყვირილით არაობიექტურობაში დასდო ბრალი. რეპორტიორებს ეს არ მოეწონათ. როცა სენატორმა გული მოიხზა და დატოვა ლოჟა, ჟურნალისტებმა მოილაპარაკეს და დადეს პირობა, რომ არცერთ მათგანს თავიანთ პუბლიკაციაში, არც

კარგ და რაც მთავარია, არც ცუდ კონტექსტში არ უნდა ეხსენებინა სენატორის სახელი. ეს პირობა ჟურნალისტებმა ბოლომდე დაიცვეს და ამის შედეგად ჯონსონი, როგორც პოლიტიკური მოღვაწე, საბოლოოდ განადგურდა.

ფაქტი მეორე: საინფორმაციო ომები, რაც რეგულარულად მიმდინარეობს რუსეთის ოლიგარქებს შორის, მათი მოგონილი არ არის. პირველი ასეთი „საინფორმაციო ომი“ გაიმართა თითქმის 60 წლის წინათ აშშ-ში, მულტიმილიონერ **რანდოლფ ჰერსტსა** და რეჟისორ **ორსონ უელსს** შორის. აქედან მოყოლებული იცვლებოდა თამაშის წესები, მიზნები და ასე შემდეგ; მხოლოდ ერთი რამ იყო უცვლელი, ეგრეთ წოდებული „**საბრძოლო მოქმედების**“ წარმართვის მეთოდი.

აი, ხუთი პირობა, რაც მედიამაგნატმა და მულტიმილიონერმა **რანდოლფ ჰერსტმა** ნაუყენა თავის საინფორმაციო იმპერიას, როცა გადაწყვიტა ჰოლივუდისა და მისთვის საძულველი რეჟისორის **ორსონ უელსის** „გასრესა“:

1. **ყოველდღიურად ყველა ბეჭდვით გამოცემაში უნდა დაბეჭდილიყო სტატია ჰოლივუდის სკანდალზე, ეს იქნებოდა ძველი, თუ ახალი ფაქტი. მაგალითად: რომელიღაც მენეჯერმა მოიპარა ფული, რომელიღაც მსახიობმა შეაცდინა რეჟისორის ცოლი**

და ასე შემდეგ.

2. **ყველა ნეგატიური სიახლე ჰოლივუდზე, თვით უმნიშვნელოც კი, ყველა გამოცემაში პირველ გვერდზე უნდა განთავსებულიყო.**

3. **უნდა აგორებულიყო კამპანია „სამუშაო ადგილი ამერიკაში ამერიკელებს“, რადგან მრავალი ფილმის წარმატება სხვა ქვეყნიდან მოწვეული მსახიობების (ან ემიგრანტების) შედეგად იყო მიღწეული. ამგვარი კამპანია კი პირდაპირ დარტყმას აყენებდა ჰოლივუდის ბიზნესს.**

4. **არ უნდა ეხსენებინათ ორსონ უელსის ფილმი (ის ფილმი, რომელიც ჰერსტის პირად ცხოვრებას ეხებოდა და „საინფორმაციო ომის“ დაწყების მიზეზი გახდა). არ უნდა გამოეყენებინათ ერთ კონტექსტში: „უელსი და კინოსტუდია“, „უელსი და ჰოლივუდი“, „უელსი და კინემატოგრაფი“, „უელსი და ფილმი“; უელსის დანარჩენ საქმიანობაზე უნდა ეწერათ მხოლოდ უარყოფითი კუთხით.**

5. **ყველა საშუალებით უნდა დაეტერორებინათ ჰოლივუდის კინომაგნატები. ხშირად უნდა შეეხსენებინათ მათთვის: „თქვენ მოგინდათ გერჩვენებინათ ვილაცის პირადი ცხოვრება? შესანიშნავია! თქვენ მოგეცემათ იმის საშუალებაც, რომ გაზეთების პირველ გვერდებზე წაიკითხოთ პირად ცხოვრებაზე, ოღონდ, ეს იქნება თქვენი პირადი ცხოვრება!“**

მიიღო რა, ეს მუხანათური გეგმა, ჰერსტის მედიამანქანა ისე ამუშავდა, რომ ჰოლივუდი საშინელმა პანიკამ მოიცვა. ეს ომიც ისე დამთავრდა, როგორც დღევანდელი ამგვარი ომები მთავრდება ხოლმე: ყველა მისი მონაწილე დამარცხებული აღმოჩნდა.

წერილის დასაწყისში „ხალხის აზრი“ ვახსენე და ამან ერთი ასეთი მაგალითი ამოატივტივა მეხსიერებიდან. გამორჩენილმა რუსმა მწერალმა და დისიდენტმა, ნობელის პრემიის ლაურეატმა **ალექსანდრე სოლჟენიცინმა** სახელმწიფო დუ-

მის დეპუტატებთან შეხვედრისას განაცხადა: ყველამ ვიცით, რომ ეკონომიკური რეფორმის გეგმა არასდროს არ გამოცხადებულა. რატომ?.. თუ ის არ გვაქვს, მაშინ ეს ავანტიურაა, თუ ის გვაქვს, მაშინ რატომ გვიმაღავენ? ჩვენ ყველაფერი ვიცით: თავისუფალი ფასები მონოპოლისტების სასარგებლოდ მუშაობს. ერთი რომელიმე ვაუჩერით არც ერთ მოქალაქეს არ მიუღია თავისი წილი ეროვნული სიმდიდრიდან. ჩვენთვის ცნობილია პრესიდან, რომ ხან აქ, ხან იქ ხდება სკანდალური შემთხვევები, ანუ პრივატიზაცია შეუფასებლად. ვილაცამ ეს მოახერხა საერთოდ უფასოდ, სახელმწიფოს კი არაფერი მიუღია. სახელმწიფომ გაძარცვა 70 მილიონი მეანბრე, ყველაზე კეთილსინდისიერი, ყველაზე ლოიალური, ყველაზე ერთგული თავისი მოქალაქე; ანუ გამოატანინა უმკაცრესი განაჩენი: არასოდეს არ ენდო სახელმწიფოს და არასოდეს არ იმუშაო კეთილსინდისიერად...

ამჯერადაც დასკვნები თავად მკითხველმა გამოიტანოს...

ახლა კი ისევ იმედს დაეუბრუნდეთ. ქვეყანას გაუჩნდა შელახული იმიჯის გამოსწორების პერსპექტივა. თუმცა, ისიც ცხადია, რომ ერთი ხელის მოსმით არც „რომი აშენებულა“ და მით უმეტეს, ჩვენს პირობებში, გადაჭარბებული ილუზია არ უნდა დაგვეუფლოს... რაც შეეხება არსებულ რეალობას, მრავალ მიზეზს შორის, ხშირ შემთხვევაში სახელმწიფოებრივი აზროვნებისა და გულწრფელი პატრიოტიზმის დეფიციტს გამოვყოფდი.

ერთი სიტყვით, გაჩნდა იმედი, რომელიც თანდათან რუდუნებით უნდა გაღვივდეს და საბოლოოდ გადარჩენის კოცონად უნდა აბრიალდეს. გაჩნდა გამარჯვების, აღმშენებლობის და ქვეყნის ერთგულების იმედი; გაერთიანებისა და ეროვნული ენერჯის მობილიზების, მისი სწორად წარმართვის იმედი; ეროვნული იდეოლოგიის შექმნისა და პროქართული ორიენტაციის ქონის

იმედი. იმის იმედი, რომ კანონმა იკანონოს, წესიერებას, ზნეობას, სიბრძნესა და ნიჭიერებას გზა გაეხსნას, დაფასდეს პროფესიონალიზმი და კომპეტენტურობა.

გაჩნდა იმის იმედი, რომ საქართველოს ხელისუფლების გონიერების, წინდახედულების, გულწრფელი სურვილისა და ნების შემთხვევაში, შესაძლებელია ნებისმიერი ურთულესი პრობლემის მოგვარება, ყოველგვარი კრიზისის დაძლევა; რუბიკონის გადალახვაც და ლაბირინთიდან გაღწევაც.

ბუნებრივია, უზარმაზარი პასუხისმგებლობის აღება ერთობ ძნელი ტვირთია და სარისკო საქმე; როცა ნებაყოფლობით ებმები სახელმწიფოს მართვის უღელში, ილბლისა და ღვთის იმედის გარდა, სხვა, „სათადარიგო“ იმედებიც უნდა გაგაჩნდეს... ვფიქრობ, საერთო ძალისხმევის, ჩვენი ადათ-წესების, ისტორიული წარსულის გათვალისწინებითა და ხალხის გულწრფელი სიყვარულის, მისი უანგარო ერთგულების შინაგანი მოთხოვნების შედეგად, ალბათ, შესაძლებელია, ძნელი ტვირთის ღირსეულად ტარება. მასხენდება აბრაამ ლონკოლნის ცნობილი სიტყვები: „შეიძლება ხალხის ნაწილი გააბრიყვო სამუდამოდ; შეიძლება მთელი ხალხი გააბრიყვო გარკვეული ხნით, მაგრამ შეუძლებელია მთელი ხალხის გაბრიყვება სამუდამოდ“.

იმედია, ჩვენი ღრმად პატივცემული ხელისუფლება ყვარყვარისეული პრინციპით, „გვაცალეთ, ბატონო!“... ან „ოქროს სარაიას აგიშენებ, ჩემსას რომ მოვრჩები მერე“... არ იხელმძღვანელებს და წლობით დაბეჩავებულ, სოციალურად დაუცველ, ქვეყნის ყველაზე ერთგულ და პატიოსან მოქალაქეებს პირში ჩაღვამოვლებულს არ დატოვებს...არც „ახლა ჩვენი დროა“ ლილინით-ლილინით და ნიშნისმოგებით წავალთ მაინც-დამაინც შორს...

იმედია, სიტყვის თავისუფლება საბოლოოდ „ჩაილურის წყალს“ არ დაღვეს და მასმედია ხელისუფლებისგან მთლიანად არ იქნება გაკონტროლებული, როგორც ეს პოსტსაბჭოთა სივრცის უმრავლეს ქვეყანაში თანმიმდევრულად და წარმატებით ხორციელდება; არადა, მასხოვს, როგორი თავმონონებით ვიკვებნიდით ქართული მედიის დამოუკიდებლობასა და თავისუფლებას! თუმცა, მედიასაც მართებს ზოგჯერ ზომიერების, ეთიკური და პროფესიული ნორმების დაცვა. „ყველაფერი ნებადართულია“ ან „ვინც იხდის, მუხიკას ის უკვეთავს“ პრინციპით მუშაობა, რეალური დამოუკიდებლობისა და თავისუფლებისგან ძალიან შორს არის... ზოგადად მასმედია ეროვნული, სახელმწიფოებრივი ინტერესების დამცველი უნდა იყოს და არა

ბრმა იარაღი მავანთა ხელში!..

იმედია, ფეხს ვერ მოიკიდებს ანტისახელმწიფოებრივი, ანტი-მართლმადიდებლური, ანტიეროვნული და ჩასაფრებით ზურგში მახვილის ჩაცემის სამარცხვინო ტენდენცია...

იმედია, უსამართლოდ არავინ იქნება დაკავებული და დასჯილი.

იმედია, ჩვენს სკოლებსა და სხვა სასწავლებლებში პრიორიტეტული, უპირველეს ყოვლისა, მშობლიური ენა-ლიტერატურისა და ისტორიის საფუძვლიანი ცოდნა იქნება და ბუნებრივია, ამის პარალელურად განხორციელდება ყველა ის სასიკეთო საგანმანათლებლო პროექტი, რაც ხელს შეუწყობს ქართველი ერისა და ქართული სახელმწიფოს პროგრესს...

იმედია, გადარჩება ქართული კულტურა...

იმედია, აღსდგება ტერიტორიული მთლიანობა...

იმედია, გავერთიანდებით ერ-

თიანი საქართველოსთვის!

იმედია, ჩვენს ისტორიულ სირცხვილებს (ლევან სანიკიძის დათვლით 309 ისტორიულ სირცხვილამდე მოგვეპოვება) არ მიემატება ახალი, თანამედროვე სირცხვილები...

იმედია, იფხიზლებს ხალხი! გამოიჩენს გონიერებას და ოდენ „პურითა და სანახაობით“ არ მოიხიბლება...

იმედზე ვლაპარაკობთ და იქვე რეალური საშიშროებაც იგულისხმება, შიდა თუ გარე საშიშროება...

შიდა – ისტორიული „ქართლის ჭირი“, ან „ციხე შიგნიდან ტყდება“...

გარე – „დაყავი და იბატონე“, ყველგან იყო და იგრძნობოდე, ოღონდ ღიად არსად არ უნდა ჩანდე... ასევე ათასი არაპროგნოზირებადი ან ნაკლებად პროგნოზირებადი უბედურება, რაც გლობალურ პროცესებს ახლავს თან...

ჩვენ, დავით აღმაშენებლის საფლავზე დავიფიცეთ, რომ ვიცხოვრებთ და ვიშრომებთ

ღირსეულად, ღირსეული ქვეყნის ასაშენებლად... დავიფიცეთ და „შენობითაც“ გავუბედეთ სწორუპოვარ წინაპარს ლაპარაკი... ერთი სიტყვით, „აღმაშენებლობის“ სურვილი გავიჩინდა... ღმერთმა ინებოს!.. „აღმაშენებლობა“ უფლის მიერ რჩეულ ერთეულთა მძიმე ხვედრი და მისიაა...

შესანიშნავია, როცა რიგითი ჯარისკაცი გენერლობაზე ოცნებობს, საკუთარ შესაძლებლობებს ობიექტურად აფასებს... მეცნიერფსიქიატრები ამტკიცებენ, რომ სულიერად დაავადებულ ადამიანთა უმრავლესობა იმიტომ ხვდება აშშ-ს ფსიქიატრიულ საავადმყოფოებში, რომ ვერ აისრულეს წადილი და ვერ დაიკმაყოფილეს თავიანთი პატივმოყვარეობა; ანუ ე.წ. „განდიდების მანიით“ არიან შეპყრობილი. ეს სენი ჩვენს სინამდვილეშიც თვალშისაცემია...

შეიძლება ითქვას, რომ საქართველომ „ვარდების რევოლუციით“ მოულოდნელი ნახტომი გააკეთა. ეს სასურველი ნახტომი გულისხმობს მოპოვებულის დაცვას და ქვეყნის იმიჯზე დღენიადაგ ზრუნვას. ეს სფერო, ქვეყნის განვითარების ზოგადი სტრატეგიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი შემადგენელი ნაწილი უნდა იყოს! ხელისუფლება, რომელმაც არსებული მძიმე მემკვიდრეობიდან გამომდინარე, უდიდესი პასუხისმგებლობა აიღო (რის დეკლარირებასაც თითქმის ყოველდღე ვისმენთ), საკუთარ ძალებსა და შესაძლებლობებში ბოლომდე დარწმუნებული ჩანს; თუმცა, ზედმეტი თვითდაჯერებაც ხანდახან საზიანოა... „ბენვის ხიდზე“ სიარული თავის არსში ორივეს გულისხმობს: გადარჩენასაც და დაღუპვასაც...

ის ცოდვები, რომლებიც ძველ ხელისუფლებას აწევს ქედზე, უკიდურეს შემთხვევაში, ახალზეც იქნება გადანაწილებული, თუკი გამოუსწორებელი შეცდომები დაუშვა... ვიქონიოთ იმედი, რომ ასეთი შეცდომები არ იქნება დაშვებული... იმის იმედი, რომ ხელისუფლება არ გაჯიუტდება და თვითკრიტიკის უნარს არ დაკარ-

გავს. იმედია, ახალი გუნდი გაუბზარავი და შეუვალიც იქნება. იმედია, მუდმივად არ გაგრძელდება ძველი ხელისუფლებისკენ თითის გაშვერა და მისი უნიათობის მომიზეზებით თავის მართლება...

ხალხმა იცის მოთმენა; ჩვენ ეს ვნახეთ... თუმცა, მისი მოთმინების ფიალაც ივსება თურმე!

ამის იმედი ამჟამად არსებობს!!

ცნობისათვის: მინდა ერთი ფაქტიც გამოვყო; კერძოდ, აშშ-სთან შედარებით, რუსეთის „ბრენდინგი“ საგრძნობლად მოიკოჭლებს. ამას ადასტურებენ რუსეთის საზოგადოებასთან ურთიერთობის გამორჩენილი სპეციალისტები... თუმცა, ამ კუთხით მუშაობა სისტემატურად და აკადემიური სიზუსტით მიმდინარეობს; ერთ-ერთი წარმატებული ნიმუში კი – **ვლადიმერ პუტინი** გახლავთ. ის 2001 წლის „PR პერსონად“ დასახელდა. კომპანია PRP-ის პრეზიდენტი **ანდრეი სვეშნიკოვი** აღნიშნავს: „**პუტინის პოლიტიკური PR წარმატებულია არა მარტო რუსეთში, არამედ მთელს მსოფლიოში. მას ჰქონდა ძალიან კარგი პოზიციურობა ევროპაში. პრეზიდენტის იმიჯი ამჟამად მკვეთრად განსხვავდება ქვეყნის იმიჯისგან, მისი ეკონომიკისა და მმართველო-**

ბისგან“. **პუტინი არის ერთგვარი „ლოკომოტივი“, ხოლო ქვეყნის სამინისტროები და მრავალი კომპანია მასზეა მიბმული და ჯერ-ჯერობით მათი ადგილიდან დაძვრა თუ ხერხდება“.**

ახალი ცხოვრების სურვილმა, ახალი ეპოქისათვის დამახასიათებელი იდეები მოიტანა. ახალი ხელისუფლების მოსვლა და ახალი 2004 წელი გრანდიოზული და არნახული ღონისძიებით დავაგვირგვინეთ. გამორჩეულია პრეზიდენტის ინაუგურაციის ცერემონიალიც. ეს საქართველოსთვის კიდევ ერთი „ბრენდინგი“ იყო.

და ბოლოს:

გახსოვთ, ალბათ, სპილბერგის შესანიშნავი ფილმი „რიგითი რაიანის გადასარჩენად“; ის ბატალური სცენები და სისხლიანი გზა, რომელსაც ჯარისკაცთა ერთი ჯგუფი, ოთხი ძმიდან ერთ-ერთი ცოცხალი ძმის, რიგითი რაიანის მოსაძებნად და გადასარჩენად გადის. დიდი ძალისხმევისა და საკუთარი სიცოცხლის ფასად, ეს ჯგუფი უმაღლესი მხედრობის ბრძანებას პირნათლად ასრულებს. გადარჩება რაიანი და ამით გადარჩება დედა, რომელიც გულისფანცქალით ელოდება საკუთარ შვილებს. ერთი სიცოცხლის გადარჩენით, არ მოკვდება მრავა-

ლი მშობლის იმედიც, რომლებსაც ასევე ტანჯავთ შვილების მოლოდინი...

იქ (ფილმში), სამწუხაროდ, ბევრი სისხლია...

ჩვენთანაც, რეალურ სინამდვილეში, უხვად იყო ბატალური და დრამატული სცენები... ვგულისხმობ ახალი ხელისუფლების მიერ გავლილ გზას. აქაც იყო განევ-გამონევა, შეხლა-შემოხლა და ბრძოლა ნესების გარეშე, მაგრამ ეს არაფერია იმასთან შედარებით, რაც გვინახავს...

ასე იყო თუ ისე, ფაქტია, ღმერთმა არ გაგვნირა და უსისხლოდ გადავრჩით... ისიც ფაქტია, რომ ჩვენ ბევრჯერ გადაგვინურეს იმედი; თუმცა, ადამიანი მაინც იმედით ცოცხლობს...

საბედნიეროდ, აქ ბევრი ვარდი იყო. არა თეთრი, არამედ წითელი...

იმედია, ვარდების რევოლუცია რიგითი იმედის გადასარჩენად იყო განხორციელებული. საბოლოოდ, ჩვენ ყველანი ხომ რიგითები ვართ ღვთის თვალში.

იმედია, გადარჩება იმედი! რადგან იმედიდან-უიმედობამდე არც თუ ისე დიდი მანძილია!..

ახალ ხელისუფლებას აქვს ამისი შანსი;

ჩვენ კი-იმედი!

გზასამსდარი მორბენლები

P.S. ეს წერილი მაშინ დავწერე, როცა **„ვარდების რევოლუციით“** მოსული ახალი ხელისუფლება ავირჩიეთ და რალაცნაირი, სხვა იმედიც გაჩნდა. მაშინაც გულწრფელი ვიყავი და დღესაც. არანაირი სიძულვილი ჩვენი ხელისუფლებისადმი არ მამოძრავებს. უბრალოდ, ჩემი აზრი დავაფიქსირე; ვერავინ იტყვის იმას, რომ რომელიმე ხელისუფლების **„დაქირავებული ჟურნალისტი“** ვყოფილვარ და ვინმეს საამებლად ვწერდი რამეს. მინდოდა, ისეთ ქვეყანაში მეცხოვრა, როგორც ამ წერილის მიხედვით წარმომედგინა. თუმცა, არც მაშინ მქონდა ილუზია და ცხადია, არც მომავალში მექნება, დღევანდელი გადასახედიდან, ისევე აქტუალური გახდა იმაზე ფიქრი, რასაც **„რიგითი იმედის“** გადარჩენა ჰქვია. ღვთისმშობლის ნილხვედრ ქვეყანასა და ერს ყოველთვის ექნება გადარჩენის იმედი. სწორედ, რწმენითა და იმედით გაძლიერებულნი მოვედით დღემდე და ვივლით ნინ... ჩვენი ხელისუფლება ბეკონისეულ **„გზასამცდარ მორბენალს“** დაემსგავსა, რომელსაც სწორი გზით მავალი

„კოჭლი“ სჯობს... ეს უკვე ამკარად ჩანს. აქედან გამომდინარე, ჩემს მოქალაქეობრივ მოვალეობად ჩავთვალე, კიდევ ერთხელ შემეხსენებინა **„გზასამცდარი მორბენლებისთვის“**, რომ მათ აქვთ კიდევ ერთი გადარჩენის შანსი – უმტკივნეულო და მშვიდობიანი გზით სხვებს დაუთმონ ასპარეზი და თუ მართლა პატრიოტები არიან, ვაჟკაცურად აღიარონ დამარცხება... **(„საცა არა სჯობს, გაცლა სჯობს, კარგისა მამაციისაგან“...)** როგორც ამ წერილის შესავალში ითქვა, სრული ვერსია დღემდე არსად არ დაბეჭდილა; არადა, ვთვლი, რომ თემა მართლაც აქტუალურია. მადლობა მინდა ვუთხრა ჟურნალ **„ბიზნესი და კანონმდებლობის“** სარედაქციო ჯგუფს, პირადად, ბ-ნ **ზაურ ნაჭყებიას**, რომელმაც მიზანშეწონილად ჩათვალა სრული ვარიანტის გამოქვეყნება. ასევე მადლიერი ვარ **„დილის გაზეთის“** რედაქტორის, ქ-ნ **მანანა კარტოზიასი** და ცნობილი პუბლიცისტის, ქ-ნ **ნატო კორსანტიასი**, რომლებმაც თავის დროზე სტატიის შემოკლებული ვარიანტი შესთავაზეს საზოგადოებას.